Memo

Aan
de gemeenteraad

Datum
11 september 2024

Documentnummer
153652

Auteur
Hanna den Boer

Domein/Team
Domein Stad/Ruimte - Team Beleid Ruimte

Ambtelijk opdrachtgever
Programmamanager Duurzaamheid

Doel van de memo
Informeren

Afschrift aan
-

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Overzicht gemeentelijke acties in relatie tot zon op daken

Inleiding/aanleiding
In de commissie EBF is de zienswijze van het college aangaande het door de raadsleden Tahir Nefjodov (Groenlinks) en Henk Verreck (PvdA) ingediende Initiatiefvoorstel "Oogst de zon op daken" besproken. Tijdens deze vergadering is toegezegd een overzicht op te stellen van de al lopende of in ontwikkeling zijnde acties aangaande zon op daken vanuit de gemeente en in samenwerking met haar partners. Deze memo beschrijft dit overzicht en geeft een uiteenzetting van de voor zon op dak relevante lopende acties en de daarmee in verband houdende andere acties die opgepakt worden zoals bijvoorbeeld netcongestie.
Het betreffen de volgende acties die hieronder verder toegelicht worden:

- Verduurzaming en toepassen zonnepanelen bij aanpassingen van gemeentelijke gebouwen
- Onderzoek naar inzet gemeentelijke daken voor initiatieven van derden
- Dakenkansenkaart
- Aanpak verduurzamen bedrijventerrein de Beitel
- Faciliteren van particuliere projecten en projecten van de energiecoöperaties op gebied van zonne-energie
- Energierechtvaardigheidsfonds
- Parkstedelijke aanpak 'stimulering zon op dak' voor VVE's, woningcorporaties en (kleine) bedrijven.
- Lokaal Sociaal Duurzaam Energiebedrijf
- Inzet van de Woonwijzerwinkel Limburg ten aanzien van informatieverstrekking en hulp voor particuliere huiseigenaren, huurders, VvE's, ondernemers, verenigingen en particuliere verhuurders.
- Diverse acties lokaal en nationaal t.b.v. van netcongestie

Gemeentelijke aanpak

Gemeentelijke gebouwen

Voor het gemeentelijk vastgoed wordt bij elke gebouwelijke aanpassing, verbouw of nieuwbouw onderzocht hoe duurzaamheid kan worden toegepast. Het plaatsen van zonnepanelen is hier een onderdeel van. Daarnaast wordt gewerkt aan een overzicht van wat de verduurzaming van de vastgoedportefeuille gaat kosten. Wanneer deze gereed is, wordt deze aan uw raad voorgelegd.

Op dit moment worden de mogelijkheden onderzocht om de loodsen bij het gemeentelijk pand aan de Voskuilenweg vol te leggen met zonnepanelen en meer laadinfra te creëren om daarmee het wagenpark van de gemeente duurzaam uit te breiden en het pand van duurzame energie te voorzien.

Onderzoek naar inzet gemeentelijk vastgoed voor initiatieven van derden

Tegelijkertijd zijn de voorbereidingen in volle gang voor het gunnen van een gemeentelijk dak aan een Heerlense energiecoöperatie om zo initiatieven van onderop te ondersteunen en lokaal eigendom te bevorderen.

Dakenkansenkaart

Momenteel ontwikkelen we een 'Dakenkansenkaart' waarbij potenties van verduurzamingsmogelijkheden van alle daken in onze stad worden onderzocht. Deze 'Dakenkansenkaart' zal naar verwachting in Q3 van 2024 gereed zijn. Ook de daken van gemeentelijke gebouwen maken deel uit van dit onderzoek. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de mogelijkheden om daken te voorzien van zonnepanelen, maar worden onder andere ook de mogelijkheden voor klimaatadaptatie en waterberging in kaart gebracht.

Aanpak verduurzamen bedrijventerrein de Beitel

Faciliteren van het doen van onderzoek naar en stimulering van verduurzaming van de bedrijven, waarbij lokale opwek door zonnepanelen, aanpak van netcongestie en Smart Grids oplossingen deel uitmaken.

Faciliteren en begeleiden van particuliere projecten en projecten van de energiecoöperaties op gebied van zonne-energie

Zonneboom: Als gemeente faciliteren we en denken we mee met initiatieven van bewoners zoals de ontwikkeling van een "zonneboom" (een kunstwerk met zonnepanelen).
Pilot Power-Up: Gelijktijdig met de pilot Power-Up starten we een pilot voor een vernieuwd zonnepanelen project. Dit doen we samen met inwoners van de eerste bouwbokken, energiecoöperaties Heerlen Duurzaam en Heerlen Samen en Gebiedscoöperatie Parkstad. In deze pilot schaffen de energiecoöperaties zonnepanelen aan en installeren deze op het dak van de woningeigenaar. Tevens worden er afspraken met de woningeigenaar gemaakt over de financiering van de zonnepanelen. De opgewekte energie draagt bij aan een besparing op de energierekening van de woningeigenaren.

Energierechtvaardigheidsfond
Het energierechtvaardigheidsfonds richt zich op mensen die niet of onvoldoende gebruik kunnen maken van bestaande financieringsmogelijkheden. Het fonds omvat drie verschillende leningen die, net als de Starterslening, via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting aan te bieden zijn. Het gaat hierbij om:

- 'Algemene stimuleringslening Energierechtvaardigheid': Bij de eerste lening moet worden voldaan aan een reguliere financieringstoets.
- 'Verzilverlening Energierechtvaardigheid': Deze lening is specifiek gericht op een oudere doelgroep van mensen vanaf 57 jaar en geeft geen extra maandlasten voor de ouderen omdat de lening inclusief de rente pas afgelost wordt bij verkoop van de betreffende woning.
- 'Maatwerklening Energierechtvaardigheid': Deze lening is voor een doelgroep die momenteel niet in aanmerking komt voor andere leningen vanwege de inkomenstoets.

Parkstedelijke aanpak
Stimuleren zon op dak
De regio Parkstad streeft naar een substantiële toename van de opwekking van energie op daken. Tijdens de bestuurscommissie Duurzaamheid op 6 december 2023 zijn drie doelgroepen vastgesteld waarvoor een stimuleringsaanpak Zon op Dak wordt ontwikkeld, namelijk VvE's, woningcorporaties en (kleine) bedrijven. Voor het einde van dit kalenderjaar zal per doelgroep een stimuleringsaanpak ter besluitvorming aan de Bestuurscommissie Duurzaamheid worden voorgelegd. Deze

stimuleringsaanpakken worden momenteel verder uitgewerkt en zijn hieronder kort toegelicht.

De voorgestelde stimuleringsaanpak voor VvE's bevat drie onderdelen:

1. Een informatiecampagne vanuit WWWL en gemeenten om verduurzaming bij VvE's onder de aandacht te brengen.
2. Een collectief leertraject georganiseerd LVME waarbij in verschillende sessies aan een groep van VvE-(bestuurs)leden handvatten worden gegeven over financiële, technische en juridische aspecten rond verduurzaming. Na het vergaren van deze basiskennis wordt een collectieve leersessie georganiseerd over het stimuleren van zon op dak bij VvE's.
3. Een VvE loket en mogelijkheden voor individuele begeleiding bij het volledige verduurzamingstraject vanuit WWWL.

De voorgestelde stimuleringsaanpak voor woningcorporaties richt zich op individuele trajectbegeleiding van specifieke panden van woningcorporaties. Veel woningcorporaties zijn al bezig met de uitrol van zonnepanelen bij eengezinswoningen omdat de casus voor deze panden zowel technisch als financieel het makkelijkst uit te rollen is. Er is nog weinig ervaring met het plaatsen van zonnepanelen bij meergezinswoningen omdat hier vaak meer belemmeringen spelen zoals netcongestie, verdeling van de stroom en draagvlak van de bewoners. In de voorgestelde aanpak wordt samen met de woningcorporaties kennis opgedaan over het ontwikkelen van zon op dak bij deze complexere panden. De lessen worden vervolgens regionaal gedeeld. Daarnaast wordt onderzocht of en op welke manier (regionale) prestatieafspraken verder kunnen worden aangescherpt.

De voorgestelde stimuleringsaanpak voor bedrijven zal zich richten op het faciliteren en ontzorgen van met name kleine bedrijven in de regio. Ook voor deze aanpak wordt nauw samengewerkt met de WWWL als uitvoeringsorganisatie.

Na besluitvorming van de drie stimuleringsaanpakken door de Bestuurscommissie Duurzaamheid zal uw raad hierover middels een RIB worden geïnformeerd.

Lokaal energiebedrijf

Vanuit Stadsregio Parkstad wordt gewerkt aan een sluitende businesscase voor een Lokaal Sociaal Duurzaam Energiebedrijf (LSDEB) dat een bijdrage gaat leveren aan een energierechtvaardige samenleving. Hierbij zal ook een koppeling worden gemaakt met de opwek van zonne-energie op daken. De businesscase zal eind 2025 gereed zijn, maar de eerste tussenresultaten worden aan het einde van dit jaar verwacht.

WWWL

Op 3 september 2024 is parkstadverduurzaamt.nl gelanceerd. Op deze site kunnen veel verschillende doelgroepen, waaronder particuliere huiseigenaren, huurders, VvE's, ondernemers, verenigingen en particuliere verhuurders, informatie vinden over verduurzaming en de aangeboden ontzorgingsmogelijkeden van de WWWL. Zo biedt de WWWL bijvoorbeeld technisch advies en hulp bij het aanvragen van financieringen zoals het Warmtefonds. Aan de specifieke verduurzamingspagina voor Heerlen, heerlenverduurzaamt.nl, wordt nog gewerkt.
Bij de besluitvorming van de CDOKE middelen eind 2023 is personele capaciteit vrijgemaakt bij de WWWL voor o.a. de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, mkb en communicatie naar de verschillende doelgroepen. Er vindt regelmatig afstemming plaats met de WWWL om de aangeboden diensten zo goed mogelijk te laten aansluiten op de behoeften van de verschillende doelgroepen.

Netcongestie

Op dit moment lopen er verschillende acties om de huidige staat van de netcongestie problematiek in kaart te brengen zowel gemeentelijk als regionaal en op casus- en gebiedsniveau te zoeken naar oplossingen waardoor er ook meer mogelijkheden ontstaan voor energieopwekking op daken. Meer informatie kan gevonden worden in de RIB netcongestie die geagendeerd staat voor de raadsvergadering van 25 september en de presentatie netcongestie die in oktober zal worden georganiseerd.

Gemeentelijk wordt er gewerkt aan een inventarisatie van de projecten en/of initiatieven die op korte termijn (tot 2030) met netcongestie te maken hebben of kunnen krijgen. Regelmatig vindt overleg plaats met Enexis om de ambities van Heerlen mee te nemen in de investeringsplannen van Enexis. Daarnaast lopen er verschillende gemeentelijke onderzoeken, onder andere naar de toepassing van smart grids op bedrijventerreinen waarbij de mogelijke opwekpotentie gekoppeld wordt aan de huidige energievraag.

Vanuit Parkstad wordt ook gewerkt aan een inventarisatie van specifieke locaties en/of panden waar netcongestie een belemmering is en de mogelijke oplossingsrichtingen die daarvoor onderzocht zijn. Via de RES wordt een expertisetafel gefaciliteerd. Ook hier kunnen concrete casussen worden ingebracht waarbij verschillende oplossingsrichtingen worden bekeken. Daarnaast kunnen gebiedsgerichte casussen ingebracht worden bij de gebiedsgerichte aanpak die ook door de RES wordt aangeboden.

De provincie is momenteel bezig met de uitwerking van de subsidieregeling SpUk Bedrijfsmatig Vastgoed. Er wordt gewerkt aan twee programma's:

1. Een ontzorgingsprogramma voor micro- en kleine ondernemers. Binnen dit MKB-programma worden kleine en micro ondernemingen begeleid bij het verduurzamen van het vastgoed en het bedrijfsproces.
2. Een programma om de organisatiegraad van bedrijventerreinen te vergroten, om vervolgens stappen te kunnen maken in de verduurzaming van de bedrijventerreinen.

Wanneer deze programma's uitgerold gaan worden is nog niet bekend.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heerlen,
namens dezen,
wethouder voor Economie en Arbeidsmarkt, Financiën en Sport, Duurzaamheid, Heerlen Noord

M.E.E. de Beer